

Hvis Ingen ønsker at udtale sig derom eller begjærer Forslaget gjort til Gjenstand for formelig Afstemning, betragter jeg det som vedtaget (Op- hold); det er saaledes vedtaget.

Man gif derpaa til:

Valg af 5 Medlemmer til et Udvalg angaaende de nævnte Statsrevisionsbetænkninger.

Ved den foretagne Stemmegivning blev der afgivet 39 Stemmesedler, hvoraf imidlertid 1 var ugyldig paa Grund af ufuldstændig Navnebetegnelse; der var saaledes 38 gyldige Stemmesedler. Valgte bleve: J. Andersen, Brock, Kayser, Rier og Mourier-Petersen hver med 38 Stemmer.

Man gif derefter til den næste Sag paa Dagsordenen, som var:

Valg af 5 Medlemmer til et Udvalg angaaende Forslag til Lov om en Afgivelse fra de i Lov om Hærens Ordning af 6te Juli 1867 indeholdte Bestemmelser om Tilgangen af Sekondlieutenanter.

Ved den foretagne Stemmegivning blev der afgivet 41 Stemmesedler, hvoraf imidlertid 1 var blank. Der var saaledes 40 gyldige Stemmesedler.

Valgte bleve: Hauerlev og Jonquière hver med 40, Krieger S. Pedersen og Thygeson hver med 39 Stemmer.

Man gif derefter til den næste Sag paa Dagsordenen som var:

Første Behandling af Forslag til Lov indeholdende nogle Bestemmelser om Borger- og Almueskolevæsenet.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 1653 ff.)

Dresing: Den Sag, som her foreligger til det høie Things Behandling, vil være de ærede Medlemmer bekendt fra tidligere Samlinger. I Sessjonen 1872—73 blev der forelagt Folke-thinget et Forslag, der gif i en lignende Retning, og det afødte en Udvalgsbetænkning, der delte sig i et Flertal og Mindretal. I 1873—74 kom det samme Forslag frem her i Landstinget og gjennemgif en grundig og udfølgelig første Behandling. Thinget besluttede at nedsætte et Udvalg paa 9 Medlemmer, og dette afgav under 28de Mars 1874 sin Betænkning. Jeg skal tillade mig at henvise til denne Betænkning og kun minde om, at et høitaget forhenværende

Medlem af dette Thing, som vi sikkert Alle stadig jævne, men særlig, naar der er Spørgsmaal om Behandlingen af en Sag af dette Indhold, paa Grund af den store Indsigt, han har paa dette Omraade, var Medlem af dette Udvalg, og jeg tør vel sige, uden at træde Noget for nær, at han for Flertallets Vedkommende havde en væsentlig Indflydelse paa Udvalgsbetænkningens Affattelse og Indhold. Dette turde være en Borger for Betænkningens Grundighed og Alsidighed. Det er nogle ganske faa Dage siden, at den høitagtede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet fremsatte nærværende Forslag for Thinget og ledagede det med et faa instruktivt, oplysende og detailleret Foredrag, at det ikke forekommer mig, der kan være synderlig Anledning til at gaa dybere ind paa Sagen ved dens nærværende Behandling. Det Spørgsmaal, som formentlig nærmest ligger for i Thinget, er dette: om man maatte ønske en Forbedring og Udvidelse af vort Almueskolevæsen paa det Grundlag, som Anordningen af 29de Juli 1814 har givet, idet man erkjender denne Anordnings store Fortrin for den Tid, da den blev givet, men naturligvis indrømmer, at de mellemliggende 63 Aar have gjort mange Forandringer og Forbedringer ikke alene ønskelige, men saa at sige høist nødvendige. Vi ere jo alle enige om at ønske at flasse Midler til Stede, for at gjøre det muligt for den store Befolkning at erhverve sig saa fylldig en Oplysning som muligt. Vi erkjende Oplysningens store Betydning i Almindelighed; vi vide, at den er Betingelsen for at bruge og bevare den Frihed, som er givet Folket. Vi kunne imidlertid kun anwise Midlerne; Villien til at benytte dem kunne vi ikke fremtvinge. Men de Veie, ad hvilke man søger at naae dette Maal, ere høist forskjellige, Anskuelser staa imod Anskuelser. Paa den ene Side fordres Statskolens Ophævelse, Bortstæffelse af Skoletvangen og fuldstændig Frihed for Forældrene til at lade deres Børn undervise, hvor, naar og paa hvilken Maade de ønske. Paa den anden Side staaar Fordringen om Statskolens Bevarelse og Bibeholdelse af Skoletvangen. Nu tror jeg ikke, at der, siden vi sidst fystede med denne Sag, er foregaaet en saadan Forandring i de modstaaende Anskuelser, at man tør vente, at disse ville være undergaaede nogensomhelst Modifikation. Ser jeg hen til den Skjæbne, som det Lovforslag, den høitagtede Minister ifjor forelagde i det andet Thing, fik, nemlig Forslaget om Uderstillag til Skolelærere og Lærerinder, og som er optaget i nærværende Forslag, saa synes jeg, at denne Betragtning er fuldkommen bestyrket; Anskuelserne staa endnu lige skarpt imod hinanden. Det er saaledes med liden Udsvigt til at opnaa et heldigt Resultat, jeg tør sige, det er med en vis Ulyst, at man gaar til at behandle denne Sag, ikke fordi man jo erkjender Opgavens store Vigtighed og erkjender, at den fortjener alt det Arbeide og den Flid, man